

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Полтавська державна аграрна академія

Факультет обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

**присвячується 100-річчю
Полтавської державної аграрної академії**

23 квітня 2020 р.

м. Полтава

УДК 657.1

Ю. А. Верига, к. е. н., професор
кафедри фінансів, банківського бізнесу та
оподаткування Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

О. В. Коба, к. т. н., доцент
кафедри фінансів, банківського бізнесу та
оподаткування Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ПРОФЕСІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА БУХГАЛТЕРІВ І АУДИТОРІВ

Професія у житті кожної людини відіграє важливу роль і її треба розглядати як організовану групу людей, що об'єднані спільною трудовою діяльністю та мають спеціальні теоретичні знання, практичні навички, мають або здобувають певний досвід чи стаж роботи й постійно взаємодіють із суспільством. Загалом професія повинна мати такі складові, які характеризують професійне середовище:

- навички, досвід і широкий кругозір її представників;
- управлінська поведінка в професії, що характеризує відносини професіонала з клієнтами, суспільством, владою, закріплені відповідними кодексами;
- професійна культура, котра являє собою сукупність професійних норм, цінностей, впевненостей та символів;
- авторитет та підтримка професії у суспільстві;
- незалежність, автономність і здатність до саморегулювання через створення професійних об'єднань, підтримка зв'язків між представниками професії, створення стандартів;
- визнані лідери в професії як в історичному аспекті, так і на теперішній час;
- професійна етика.

Остання являє собою систему моральних норм, яка притаманна певній професії. Для кожної епохи властиві свої певні етичні норми, що, безумовно,

впливало на розвиток самої професії.

Етика бухгалтерської професії важлива як для представників цієї професії, так і для тих, хто користується їхніми послугами. Адже, зацікавлені сторони, такі як клієнти, кредитори, банки, органи влади, фіскальні служби, інвестори, ділові кола і фінансові співтовариства сприймають бухгалтерів і аудиторів як компетентних, надійних, об'єктивних та неупереджених фахівців. Тому бухгалтери й аудитори повинні мати високу професійну кваліфікацію, щоб задовольнити високі очікування та вимоги користувачів своїх послуг.

В підтвердження цього Борис Мартос у своїй праці «Кооперативна ревізія» зазначив, що бухгалтеру, ревізору, аудитору, мають бути притаманні такі якості: наявність певних здібностей, уважність як при роботі з «мертвим, бездушним матеріалом», якими є бухгалтерські документи, реєстри, звітність, так і уміння спілкуватися й порозумітися з людьми. Серед етичних норм автор виокремлює належну вищу освіту, глибокі знання з економічних наук, бухгалтерського обліку, наявність професійного стажу, твердість характеру, діловитість, принципове ставлення до своїх обов'язків, недопущення непотрібних розмов з особами, з якими спілкується в процесі виконання своїх обов'язків. Для ревізорів, аудиторів діє правило «менше говорити, а більше дивитися та слухати» [1, с. 82-85].

Етичні кодекси формуються професійними співтовариствами бухгалтерів з урахуванням впливу зовнішнього середовища, узагальнених усталених норм поведінки бухгалтерів, аудиторів, досвіду конкретних держав та ситуацій. Саме з метою врегулювання питань професійної етики Міжнародна федерація бухгалтерів та Рада з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів розробила та прийняла Кодекс етики професійних бухгалтерів (КЕПБ), якого повинні дотримуватися як бухгалтери, так і аудитори [2].

Кодекс етики професійних бухгалтерів виділяє такі принципи: чесність, об'єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність та професійна таємниця, професійна поведінка.

Чесність полягає у тому, що професійний бухгалтер повинен бути

справедливим і чесним у всіх професійних ділових стосунках, свідомо не використовувати і не підтверджувати неправдиву інформацію та фінансові звіти.

Об'єктивність передбачає, що професійний бухгалтер чи аудитор не повинен допускати упередженості, конфлікту інтересів або неправомірного впливу з боку інших осіб на його професійні або ділові судження.

Професійна компетентність та добросовісність забезпечується тим, що професійний бухгалтер зобов'язаний постійно підвищувати рівень своїх професійних знань і практичних навичок на рівні, необхідному для забезпечення отримання клієнтом чи роботодавцем компетентних професійних послуг, які базуються на знаннях сучасних тенденцій професійної практики, законодавства та методології, діяти неупереджено у відповідності до технічних і професійних стандартів.

Конфіденційність та професійна таємниця - професійні бухгалтери повинні дотримуватися конфіденційності інформації, отриманої у результаті виконання професійних і ділових відносин та не розголошувати її третім особам без належних і конкретних повноважень або використовувати її у власних інтересах або в інтересах третіх осіб з метою отримання вигоди.

Професійна поведінка передбачає дотримання чинного законодавства, нормативно-правових актів та уникати будь-яких дій, які можуть дискредитувати професію.

Отже, етичний кодекс бухгалтера, аудитора є необхідною умовою для збереження іміджу професії, поваги та довіри до неї суспільства.

Суспільство повинно бути впевненим у тому, що бухгалтери та аудиторі дотримуються положень кодексу в будь-яких ситуаціях, це формує довіру до бухгалтерської професії та інформації, яка подається у бухгалтерській звітності для задоволення потреб зовнішніх і внутрішніх користувачів.

Професія бухгалтера та аудитора займає одне із провідних місць на ринку праці у всіх країнах світу і є високооплачуваною, а професійні бухгалтерські організації через розробку стандартів обліку і аудиту впливають на розвиток економіки.

Статус професії бухгалтера та аудитора та їх кваліфікація залежать від стандартів освітніх програм, які постійно змінюються та удосконалюються у зв'язку із розвитком технологій обробки інформації та комунікаційних процесів, а практикуючі бухгалтери постійно підвищують свою кваліфікацію через участь в семінарах, що проводять самоврядні професійні організації, в конкурсах за відповідними тематичними планами тощо.

Суттєвої проблемою підготовки бухгалтерів та аудиторів в умовах сьогодення є недостатність належної практичної підготовки. Для вирішення цієї проблеми доцільно під час підготовки бакалаврів запровадити єдину виробничу практику протягом восьмого семестру, у якому виконується дипломна робота, а для магістрів аналогічно у третьому семестрі. Це дозволить набути необхідний практичний досвід, сприятиме адаптації майбутніх фахівців у сфері бізнесу та їх працевлаштуванню.

Список використаних джерел:

1. Нестуля О. О., Аліман М. В., Верига Ю. А. Борис Мартос і його праця про ревізію ; за заг .ред. О. О.Нестулі. Полтава: ПУЕТ. 2019. С. 82- 85.
2. Handbook of the International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards). 2018 Edition. URL: <https://www.ethicsboard.org/publications/final-pronouncement-restructured-code-19>. (дата звернення 21.02.2020).